

LUD

Jedynе pismo polskie w Brazylii wychodzące dwa razy na tydzień.

Wydawca: Książk Stanisław Piasecki
Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Beben

PRENUMERATA: W Brazylii 10\$000 z góry, 11\$000 z dołu, półroczna 6\$000; za przesyłkę osobną, nie we wspólnych paczkach, dopłaca się 3\$000; w Argentynie 6 pezów; w Europie 3 dolary; w Ameryce Północnej 2-50 dolary; w Urugwaju 3 pezy urugwajskie.

Adres Redakcji „Ludu“ Kurytyba — Av. Dr. Jayme Reis 115
Adres dla listów: Curitiba — Caixa Postal 155 Paraná, Brasil

OGŁOSZENIA drobne do 3 cm. wysokości przez jeden hań: 1 raz 2\$, 2 razy 3\$, 3 razy 4\$, 4 razy 5\$ i t. d. Ogłoszenia płaci się zawsze z góry, inaczej nie umieszcza się. Ogłoszenia można płacić znaczkami pocztowymi.

„O POVO“ -- Jornal polono bisemanal

Cena numeru 200 rejsów.

W KURYTYBIE do nabycia w sklepach pp. Domańskiego, Krzyżanowskiego i Księgarni Rydygiera.

MENSAGEM

czylł orędzie Prezydenta Stanu São Paulo.

(Głóg dalszy.)

Wobec szybkiego rozwoju stanu São Paulo, utworzono dwa nowe sekretariaty (ministerja) komunikacji i robót publicznych i odłączono je od sekretariatu rolnictwa. Dział sekretariatu komunikacji obejmuje: drogi komunikacyjne, transporty, lotnictwo, siłę wodną, telefony, telegraf stacyjny, zaopatrzenie w żywność, wodociągi, kanalizacje i oświetlenie stolicy. Przy sekretariacie rolnictwa pozostały: rolnictwo, przemysł, rybołówstwo, polowanie, handel, hodowla bydła, górnictwo, ziemie niezajęte (devolutas), prace geograficzno-geologiczne, meteorologia czyli badanie pogody, kolonizacja i emigracja. Jednym z celów rządu obecnego w São Paulo, jest także wywarzanie i dostarczanie na wody sztucznych dla wypełnienia szkodników, poprawa kempów (pastwisk), ras bydła, zwalozanie robactwa i zaraz. W tym celu utworzono instytut biologiczny 26-go grudnia 1927 roku. Ten instytut zajmie się badaniami i zwalozaniem wszelkich zaraski w ych chorób i zaraz a więc: chorobami bydła, zaraski «staphylococcus» świrdrowcem rybakowem, który niezeczy kafezale w 25 municypalch «mosiadu» na trzinie cukrowej, szkodnikami plantacji bawlnianych i t. d. Dotychczas zwalozano zaraski, lecz nie udało i nasadzenie, instytut biologiczny zaopatrzone we wszystkie nowoczesne środki, aparaty, przyrządy, będzie celowo i systematycznie zwalozal i leplil zaraskiwe grzybki, owady, pasożyty, mrówki; będzie otaczał opieką plantacje różnych roślin, stada bydła i gospodarstwa wypasowe, będzie dostarczał szczepionek i limf. Instytut biologiczny mieści się w okazałym gmachu w São Paulo, nadto ma stacje kontrolne w Santos i na granicznych stacjach naszego stanu, by przeprowadzać rewizję eksportu i importu zwierząt i roślin z plodów rolnych.

Wreszcie zreorganizowano instytut agronomiczny, którego celem jest badanie: ziemi, spraw rolnych w zakresie gospodarozym, skal, kamieni, wód, nawozów, rozdział nasion, sadzonek, prowadzenie stacji doświadczalnych i t. d.

Jedną z najważniejszych kwestyj gospodarczych, to sprawa nawozów sztucznych dla ziem wyczerpanych długoletnią uprawą kawy, trzojny cukrowej i t. d. Zbyt bowiem ugniatamy się za ziemią świętą, dzieviczną i dzieviczną coraz więcej ją zachodzą, pozostawiają za sobą

olbrzymie tereny ziemi wyczerpanej i zaniebanej. Oddalamy się od morza, a wnikamy w głąb, choć trudności komunikacyjne wzrastają nieustannie. Dowiedzioną jest rzeczą, że święta «terra roxa» po spalonym santonie daje z tysiąca akrów 300, 400 a nawet 500 arab kawy, gdy wyzerpana daje 30 40 a najwięcej 50 arab, a więc o 10 razy mniej. Tak samo ma się rzecz z trzciną cukrową, bawelną, kukurudzą i t. d. Olbrzymich tych wyzerpanych ziem nie możemy zostawić odłogiem bez wielkiej szkody dla naszego gospodarstwa; nowej sily mogą tej wyczerpanej ziemi udzielić nawozy sztuczne. Pod Ipanemą wykryto już w r. 1891 pokłady apatytowe, mające składniki fosforowe i obecnie znou do nich powracamy, aby stamtąd mieć nawozy mineralne. Stan musi się koniecznie postarać o fabrykę azotanów, to jest: by z powietrza zyskiwał nawozy szotanowe. W tym celu rząd gotów wydatnie poprosić o spółkę, która by się podjęła budowy takiej fabryki a mianowicie: rząd da w pierwszych 3 latach 6 procentową gwarancję aż 50 milionów milreisów, welność od podatków przez 30 lat, amniejszenie frachtów, wywieszczenie odpowiednich terenów, zwolnienie na budowę kolei, kanarów i t. d. Z tych przywilejów mogą jednak korzystać tylko takie spółki, które wyprodukują rocznie najmniej 70 tysięcy ton super-fosfatu, 25,000 ton nawozów szotanowych któreby się równały 65,000 ton saletry chlorkowej obok wytworu chloru potrzebnego do celów higienicznych i przemysłowych. Fosfor i wapno z Ipanemą uzupełniają azot z powietrza; w ten sposób dokonaliśmy wielkiego dzieła patriotycznego i rokującego świętą przyszłość naszemu stanowi C. d. n.

Wiadomosci. Z POLSKI.

W ROKU UBIEGŁYM PRZE-SZŁO 200 MILJONÓW ZŁOTYCH OTRZYMAŁA POLSKA OD EMIGRANTÓW Z ZA GRANICY.

Według urzędowych danych do Polski od emigrantów z zagranicy wpłynęło w ubiegłym roku 17 milionów dolarów, 76 milionów franków francuskich, 69 tysięcy funtów szterlingów i 6 milionów złotych. Największe kwoty, czyli razem przeszło 200 milionów złotych przekazane zostały do Polski ze Stanów Zjednoczonych i Kanady, skąd przez banki i lator okrętowe przekazano 9 milionów 405 tysięcy dolarów, przekazami pocztowymi — 2 miliony 78 tysięcy dolarów, wreszcie listami pieniężnymi — 5 milionów 400 tysięcy dolarów.

W bieżącym roku, dzięki specjalnej organizacji przez P. K. O. wkładów dla emigrantów i propagandzie w poszczególnych środowiskach wychodźstwa polskiego, kwoty przekazane z zagranicy do Polski będą znacznie większe.

UKRAJNOY UCHWALIŁI WYSTAWIĆ POMNIK PIŁSUDSKIEMU.

Warszawa. 16-go czerwca — Prasa tutejsza donosi, że rada Zalesia w której z wyjątkiem jednego Polaka, zasiadają tylko Rusini, uchwaliła jednogłośnie wystawić pomnik Piłsudskiemu.

Z WOLNOMYSLICIELI — KOMUNISCI.

Warszawa. — Władze bezpieczeństwa przeprowadzają śledztwo wśród uczestników wolnomyslicieli wykryli, iż wielu z nich nie należy wcale do Stowarzyszenia Wolnomyslicieli — lecz są oskarżeni o działalność komunistyczną. A więc pod pretekstem wolnomyslicieli kryją się gadziny bolszewickie.

ORYGINALNY WYBRYK PIORUNU.

Podczas ostatniej burzy porażonej piorunami, zdarzył się ciekawy wypadek w Zakopanem. Mianowicie: Do jednego z domów wpadł piorun, ściągnięty przez antenę radiową. Poprzedzał on znajdujących się w mieszkaniu ludzi i znów po antenie opuścił mieszkanie, nie czyniąc nikomu szkody.

Z Brazylii.

Kurytyba.

P. MICHAŁ ŚWIRSKI, no wy konsul do stanu São Paulo zjechał już do stolicy tego stanu w przeszłym tygodniu i zamieszkał chwilowo w Pałace Hotel. Przed p. konsulem Świrskim stał ciężkie zdanie zorganizowania w tym brazylijskim Chicago, nowej placówki konsularnej, tak potrzebnej w tym najwięcej handlowym mieście Brazylii ze względu na stosunki handlowe i emigracyjne. Nowego konsulatu Świrskiego serdecznie wita na ziemi brazylijskiej redakcja „Ludu“ i życzy Mu powodzenia we wszelkich pracach i peczywnościach na chwale ojczyzny i Polski i na dobro naszej emigracji brazylijskiej. Naszych li cznych Czytelników „Ludu“ w São Paulo prosimy, by w imię naszych zasad wiernie i lojalnie przy konsulatu Świrskim stanęli, we wszelkich pracach mu pomagali i ułatwiali Mu Jego ciężkie zadanie a nadewszystko, by przykładową zgodą przyczyniali chwaly Jego urzędowaniu, a czci naszej ojczyzny i Polsce!

NASTĘPNY NUMER „LUDU“ wyjdzie dopiero za tydzień z powodu przypadającego na środek święta Wniebowzięcia Najśw. Marii Panny.

dziwaczność imion, chrestynych jest ogólnie znana w Brazylii. Wybiera się na imiona dla dzieci raczej puste dźwięki, pięknie brzmiące wykrzykniki czy jakiejś stare mityczne bóstwa Oziris, Cyrce, Deljanira i t. p. zamiast imion świętych, szlachetnych i wzniosłych i na kolonjach między kabokla, niż też się już, choć rzadziej, spotyka to dziwactwo. Z Leopoldina zrobiła się Lipurtina i dużo kosowało trudu, niż ksiądz przekonał poczciwego, starego kabokla, że chyba na cześć cesarskiej chce nazwać dziecko Leopoldina; zgęzda się w końcu na to starowina; po długiej jeździe i kilkakrotnym wstępowaniu do wend Leopoldina przemieniła mu się w Lipurtinę.

I nasi polacy w trzecim pokoleniu, ci już na derebku, też wkraczają coraz liczniej na drogę tej dziwactwa. Znika ja z rodzin polskich piękne, katolickie i staropolskie imiona Kazimierza, Stanisława, Bronisława, wreszcie Macieja, Bartłomieja, Jana, Pawła i t. d. a zato zjawia się Aeyr, Gladys, Ivelite, Glacy i inne wykoślawione i nakręcone wywiski. Uśmieć się można do rozpuku zigraszyć temi imionami po naszych rodzicach. Starej babuni pomieszal się Asyrek z Ze-firkiem i ciągle na psa woła Asyrek a na wnuka Ze-firka zamiast odwrotnie. Z Gladys zrobiła starowina poprostu Gładka i t. p. — a już głowy dziecka w żaden sposób nie chcą się trzy-mać te dziwaczne imiona wnu-ków; jak ich potrzebuje to długo się akrobie po głowie skaruszek, wreszcie wyrwa mu się: a jakże ci, psia-krew, na imię pedaku? — Tekło w rodzinach naszych w trzech pokoleniach, ściera się już z sobą prostota i naturalność z pychą i nadętością, pobożność z pustotą serca i głów i bezmyślnym naśladowaniem.

PIĘKNY GMACH nowej kliniki, naszego ogólnie znanego chirurga doktora Antoniego Rydygiera wznosi się na ulicy Aquidabam, prawie nanrzewi Kościoła Polskiego. Wnet zostanie ukończony i z ulicy Sete de Setembro przeniesie dr. Rydygier swój zakład do tego gmachu. Rozmiary budowy, choć jeszcze zupełnie niewykonalnej świadczą, że będzie to jedna z najlepiej urządzonych klinik w Kurytybie. 34 ubikacji liczy budynek, z tej liczby 14 sal dla chorych, świetnych, jasnych i dostatecznie odosobnionych; obok tego wspaniałe sale: operacyjna, ordynacyjna, dezynfekcyjna i t. d. Wogóle, na polu medycyny i dobrych lekarzy zapewnia już sobie Polacy dobre imię w Paranie; sądzimy i jesteśmy tego pewni, że p. dr. Rydygier tą swoją nową kliniką przy swojej wielkiej sławie doskonałego chirurga to dobre imię polskiej medycyny utwali gruntownie w Kurytybie, czego, mu już naprzedzycymy. Z okazji bliskiego poświęcenia tego nowego Domu Zdrowia, opiszemy później bliżej klinikę dr. Rydygiera.

TOWARZYSTWO IM. KRÓLA WŁADYSEAWA JAGIELA W ABRANCHES POD PREWODNICTWEM SWEGO SPRZYSZESZEGO PREZESA P. PALUSZKA, PRZYSKŁO DO BUDOWY PIĘKNEGO MURWANEGO GMACHU NA WZGÓRZU W PRZECIĘŻNEM WPROST POŁOŻENIA. SALA GŁÓWNA MA 20 METRÓW W KWADRACIE, 11 METRÓW SALA BAWIOWA. PIĘKNA SCENA A NADTO OBSZERNE I WYGÓDNE PRZYCZALNIE Z 3 IROU GMACHU. TOWARZYSTWA W ABRANCHES BĘDZIE MIAŁO PIĘKNĄ SIEDZIBĘ, A RODACY Z KURYTYBY PIĘKNY CEL WYDZIEKĄ I PRZYJACIELSKIEGO ZBRANIA.

Parana.

ANTONIO OLYNTHO. — Dnia 15-go lipca przeszła tu wielka burza z piorunami, które zabłyły i kowie i ogłuszyły wielu ludzi; jedna dzieviczna z przerażenia i strasznego huku pioruna, mocno zachorowała i do tej chwili choruje jeszcze.

CRUZ MACHADO. — Korespondent gazety «O Dia» z tej miejscowości rozpisywał się w numerze z 11-go sierpnia o egaminach w szkołach w Cruz Machado, o budowie dróg i innych rzeczach. Między innymi pisał, że z polecenia rządu rozdane 9 worków pszenicy między kolonistów polskich. Żałuje, że tak mało nasienia przeznaczono na kolonie liczącą 8 tysięcy dusz, a nadto otrzymali posiadacze tylko kolonistów polscy. (Czy może mało pszenicę przydzielił takim, którzy nie mają pojęcia jak ją należy uprawiać, a takich jest ogromna ilość w Paranie. — Przep. Red.)

Rio de Janeiro.

Rio, 10-go sierpnia. — Poseł Polski p. Grabowski przedstawił dzisiaj ministrowi spraw zagranicznych panu Octavio Mangabeira nowego konsula polskiego przeznaczonego do Kurytyby p. Kazimierz Do-wynarowicz.

PREZYDENT RZECZYPO-SPOLITEJ WASHINGTON LUIS kazal przeprowadzić surowe rewizje po wszystkich kasach urzędów publicznych, aby odwrócić i umoralnić administrację publiczną jak pisze kurytybski «O Dia» z 4-go sierpnia. Dziennik pochwała prezydenta za tę gorliwość, bo w ostatnich latach wskutek rewolucji ogarnęło urzędników wielkie zepsucie. Dzienniki rioskie przytaczają codziennie mnóstwo imion, urzędników tak cywilnych jak wojskowych, którzy dopuścili się nadużyć różnego rodzaju. Jedni uciekli przed procesami i śledztwem, inni zostali i bronią się, ufną w protekcję i nagromadzone pieniądze. Mimo to prezydent surowo kazal przeprowadzać dalsze rewizje i za to jego stanowcze postępowanie musi mu kraj cały wyrazić największe uznanie.

Santa Catharina

KSIEŻKA SALEZJANIE, pracujący tak pożytecznie w tyłu zakładach w Brazylii, zakładają w kolegium swoim w Ascurra w Santa Catharina wielką szkołę rolniczą dla młodzieży, zastawianą ściśle do warunków przyrody w Brazylii.

Matto Grosso

Bandyta Carvalhino zebrał tu walahe rabusów i złoczyńców i napadł na miejscowości Garimpo i Pocerório; w walce z miejscową policją zabił te zbroje komendantów i żołnierzy, poczem złupili obie miejscowości. Zbroje ruszyły następnie do Lageado, eldorado poszukiwaczy diamentów tak zwanych garimpeiros, o których niedawno pisaliśmy; podobno wielu z tych poszukiwaczy szczęścia połączyło się z tymi bandytami.

Ksiądz Paweł Bylla, sekretarz ks. wizytatora Księży Misjonarzy ks. Józefa Kryski opuścił 14-go sierpnia Kurytybę, by drogą na Paranaguá — Santos, okrętem «Maassila» wrócić do Polski, dokąd go obowiązki wzywają. — Z nim, tym samym okrętem jedzie do Polski na dokończenie swych studiów pedagogicznych nauczyciel p. Roman Wachowicz, wychowanek bursy Księży Misjonarzy i był nauczycielem we Floreńcu pod Brechin.

Szczęśliwej przeprawy do Ofejzyny życzy redakcja «Ludu» obu podróżnym.

Lot polski nad Atlantykami.

Porto, 8-go sierpnia. — Technicy i mechanicy którzy zbadali samolot lotników polskich ich zamierzony przez Atlantyk przeprawy, orzekli, że aeroplan może być łatwo naprawiony. Lotnicy wyjadą dziś lub jutro do Paryża, dokąd będzie żądowana na 12-go sierpnia i sam samolot.

Lizbona, 8-go sierpnia. — Do Madrytu wyjechał lotnik

Two Króla Władysław Jagiełły w Abanchos urzędem dnia 19-go sierpnia poświęceni kamienia węgielnego pod nowo budujący się dom Towarzystwa, na którą to uroczystość zaprasza wszystkie towarzystwa z sąsiednich kolonii i z Kurytyby oraz wszystkich Rodaków. Z Pracą Tiradentes do Abanchos kursować będzie w ten dzień **osobowo caminhão** co umożliwi każdemu wyprawę do Abanchos.

Po poświęceniu kamienia odbędzie się zabawa na wolnym powietrzu, jakoteż licytacja, saurisko i koto szczęścia, z których dochód będzie przeznaczony na nową siedzibę towarzystwa.

Sekretarz **Aleksander Choński**

polski (?) Reginensi, którego wysłał rząd polski z poleceniem, by towarzyszył wlotowi (powrotnemu) pilotów polskich samolotu «marszałek Piłsudski» — Donoszą z Porto, że fabrykanci samolotów «zbadali» motor aeroplanu «Marszałek Piłsudski» i orzekli, że zepsucie nie jest tak znaczne jak przypuszczano. Samolot zostanie odesłany do Francji. Dzisiaj ma do Porto przybyć mechanik, który ma zrehabilitować, gdyż lotnicy polscy spodziewają się, że wznowią swój wlot przy najbliższej sposobności.

Lizbona, 9-go sierpnia. — Lotnicy polscy Idzikowski i Kubala wyjechali połąkami pospiesznym «Sud — Express» do Paryża. Na stacji kolejowej zęgnali lotników polskich przedstawił im ministerium spraw zagranicznych, dyrektor lotnictwa i wielką liczbą lotników portugalskich wojskowych i cywilnych.

Lotnikom polskim towarzyszył w podróży do Paryża Amiot Stalter konstruktor samolotu «Marszałek Piłsudski». Na stacji kolejowej zjawili się przedstawiciele władz konsul polski Mechanik André Vanignoux już rozbiera aparat.

Berlin, 9-go sierpnia. (Telunion) — Zaleski, polski minister spraw zagranicznych podziękował w imieniu rządu polskiego niemieckiej linii okrętowej bliskiego wschodu za uratowanie polskich lotników. Gazety polskie równocześnie piszą wrogo o Niemcach i żałują, że to właśnie statek niemiecki musiał uratować polskich lotników. Niemieści — pisze jedna polska gazeta — zbyt często odnoszą tryumfy łajdaki i tyranii. Prawie bez wyjątku tła gazety polskie Niemcy i starają się obniżyć znaczenie dzieła Hermana Koehla (prełot do Ameryki), podczas gdy pod niebiosa wynoszą polskich lotników; a niektóre gazety puściły nawet pogłoskę, że parowiec «Samos» ociągał się z ratunkiem polskich lotników ze zemsty i pozostawił Polskę długi czas w niepewności o ich losie. (Telegram pruski Przyp. Red.)

Hendaya, 10-go sierpnia. — Lotnicy polscy już wyjechali i są w drodze do Paryża. Jutro staną w stolicy Francji, gdzie ich koleży i przyjaciele przy-

Według uznanja publiczności przedstawia firma: **J MUZZILLO E FILHOS** tak w **REPUBLICA** jak i w **AMERICA** sztuki bardzo piękne i moralne. Jednym słowem są to filmy wykonane świe-

gotowują im uroczyste przyjęcie.

Paryż, 11-go sierpnia. — Przybyli dzisiaj dopołudnia do Paryża lotnicy polscy Idzikowski i Kubala, którzy w czasie przelotu transatlantyckiego wpadli niedaleko Azor do morza.

Telegramy z Polski.

Warszawa 8-go sierpnia. — Polski minister skarbu układa się z bankierami północno-amerykańskimi, angielskimi i francuskimi o założenie w Warszawie jednego wielkiego banku, któryby ogarnął wszystkie banki i kantory i miał prawo do wydawania banknotów i tytułów (byłoby to więc bank emisyjny, Przyp. Red.). Układ z bankierami jest już prawie zawarty. Głównym celem banku byłoby pomagać rolnictwu w Polsce.

Berlin, 8-go sierpnia. — Ogłaszają tu w dziennikach, że premier litewski Waldemars waha się, czyżym się udać do Paryża z okazji zjazdu tamże ministrów spraw zagranicznych dla podpisania paktu Kelloga, który potępi wojnę jako bezprawie i zbrodniczą na ludzkość. (Podpis tej międzynarodowej umowy odbędzie się 27-go sierpnia w Paryżu; Polska przystępuje i podpisze pakt Kelloga bez zastrzeżeń, po podpisaniu tego paktu przez Litwę musiaby Waldemars przestać wicherzyć i skonożył się jego bezcelne prowokacje Polski. Przyp. Red.)

Bruksela, 8-go sierpnia. — Odbywa się tu międzynarodowy kongres socjalistyczny. Delegat rosyjski Abramowicz i delegat włoski Turati potępił terroryzm jaki zaprowadził w ich krajach (bolszewizm w Rosji a faszyzm we Włoszech). Delegat angielski Buxton domagał się nawiązania stosunków dyplomatycznych między Rosją a Anglią i znieśnienia niegodziwych układów w Chinach. Na komisji rozbrojeniowej kongresu wygłosił długą mowę delegat (polski) Żuławski o polityce międzynarodowej i domagał się natychmiastowej i bezwarunkowej ewakuacji Nadrenji; podkomisja polityczna ma się zastanowić nad polityką i wydać manifest potępiający bezwzględnie dyktatury komunistyczne i faszystowskie. Delegat francuski Paweł Faure domagał się również bezwarunkowej ewakuacji Nadrenji.

Berlin, 10-go sierpnia. — Odbywa się tu kongres międzynarodowej Ligi kombatantów i rannych żołnierzy z ostatniej wielkiej wojny światowej. Zjechało się 100 delegatów od 10 narodów. Przewodniczy delegat francuski Viala. Delegat polski podniósł na tym kongresie, że sąsiedztwo sowieckie w rosyjskich i nieustannie pogroźki narodowe w Niemczech utrudniają niestychną kwestię rozbrojenia się Polski.

P. Kazimierz Downarowicz

NOWY, TRzeci Z RZĘDU KONSUL POLSKI W KURYTYBIE zjechał do stolicy Parany dnia 16-go sierpnia bieżącego roku pociągiem z Paranaguá o godzinie 6 tej i pół wieczorem.

— 000 —
Redakcja «Ludu» w imieniu swoim i swych Czytelników, wita serdecznie nowego Przedstawiciela Ojczyzny na ziemi parafińskiej i życzy mu wszelkiego powodzenia w Jego pracy.

Warszawa, 11-go sierpnia. — Międzynarodowy Kongres Prawników w zebrałony tu pod przewodnictwem Gouleyamińskiego zatwierdził z nieznacznymi zmianami projekt międzynarodowej umowy wydawania sobie przestępców politycznych, o ile (działalność ich) naraża na niebezpieczeństwo życie ludzkie. Artykuł drugi tejże umowy określa bliżej te przestępstwa natury politycznej.

— Marszałek Piłsudski wyjechał do Wilna, gdzie weźmie udział w dorocznym (jutrzejszym) zjeździe legionistów.

Bruksela, 11-go sierpnia. — Międzynarodowy Kongres Socjalistyczny w Brukseli uchwalił na końcu wśród innych rezolucji, że dyktatura kapitalistyczna i polityczna w pewnych krajach stanowią stałą groźbę dla swobód politycznych obywateli i dla pokoju światowego, że przyjmowanie z pewnymi zastrzeżeniami przez niektóre rządy paktu Kelloga uczyni ten pakt wnet nieużytecznym dla narodów, że kanał sueski ma być międzynarodowy pod opieką Ligi Narodów i że socjalizm jest bezwzględnie zdecydowany bronić Rosji przeciw napasołom rządów kapitalistycznych i przeciw jakiegokolwiek akcji kontrowalujnej w tym celu domaga się, by Stany Zjednoczone nawiązały normalne stosunki pokojowe z Rosją.

Po przyjęciu tych rezolucji kongres socjalistyczny zamknął.

Bruksela, 10-go sierpnia. — Jednym z najciekawszych tematów omawianych na dzisiejszym zebraniu międzynarodowego kongresu socjalistycznego, była kwestja, jak się mają w zakresie polityki zachowań socjaliści w krajach, w których wzięli górę fałszywi narodowcy.

— Delegat polski (Żuławski?) wśród ogólnych okłasków wyłomaczył niebezpieczeństwo faszystowskie swego kraju (w Polsce) i zaznaczył, że warszawie robotnicze w Polsce ponieważ załaduje demokrację, ponieważ są przekonane, że w ten sposób bronią i pokoju światowego. (Podobnie jak w Berlinie niemieckim, tak obecnie nawet na międzynarodowym kongresie zwalczała socjaliści zacieci, nawet przed obcymi, rządy Piłsudskiego. Przyp. Red.)

Delegat węgierski o-

świadczyl, że wyczerpany naród węgierski żyje pod jarzmem regenta Horthy'ego, który wnet zamieni Węgry w kolonię włoską. Rosja otwarcie przygotowuje i prze do wojny, a wszelkie władztwo (dyktatura) bolszewickie rozsypane się w grzy i w każdej chwili grozi mu upadek. — Delegat rumuński ubolewał, że kraj jego zagraża poważnie pokojowi Europy, a polityka zagraniczna Rumunii jest zupełnie polityką faszystowską — Mussolini'ego.

Warszawa, 11-go sierpnia. — Okręgi «Urania» podniósł wczoraj kotwicę w porcie w Gdyni i rozpoczął pierwszą inauguracyjną podróż bezpośrednią nowej linii okrętowej: Gdynia — Ameryka Południowa. Kompanja Holenderska chce uczcić ten historyczny wypadek wydała wielki bankiet na pokładzie statku, na który zjawili się przedstawiciele władz miasta Gdyni i polski komisarz generalny z Gdańska. Dyrektor Kompanji piff zdrowie marszałka Piłsudskiego, a dyrektor marynarki polskiej wzniosł ze swej strony toast na cześć królowi holenderskiej Wilhelminy (Byłaby to więc druga linia okrętowa obsługująca Polskę wprost Gdynia — Ameryka Południowa. Przyp. Red.)

Niniejszym mam zaszczyt zawiadomić Łaskawe Panie i W. W. Panów, że dnia 12 Lipca r. b. utworzyłem zakład fryzjerski pod firmą:

SALON FRYZJERSKI «HYGIENICA»
Rue Saldanha Marinho N 81 - róg Voluntarios da Patria.
W nabytej praktyce mego zawodu, salon mój urządziłem pod względem higienicznym i technicznym na wysokim poziomie, zapewniając wszelkie wygody i komfort klienteli.

Dla pań wygodnie osobno urządzony Salon.
W nadziei że Łaskawe Rodziki W. W. Rodacy zyczliwie popierają będą mój zakład i w oczekiwaniu na waszych odwiedzin, pozostaje,

Z wysokim poważaniem
Wacław Robert Albert

ELIXIR 914

1 pastylki 914.
Kilkudniowe zaliczenie: 1) Cysty i krwi, 2) Sproszada zank przyszczoń, plan, 3) Wzrostu rani i p. 3) Uswa reumatyzm, ból głowy i gości. 4) Uswa objawy syfilistyczne. 5) Wzrostu trawienia. **Elixir 914** nie atakuje żółdka (jest najlepszym środkiem czyszczącym krwi, usunąnym przez okulistów i lekarzy chorób syfilistycznych.

Dawany przez Urząd Zdrowia D. N. z S. Paulo N 26 z 21 2 — 1916.

Przedsiębiorstwo Kinematograficzne — J. Muzillo & Filhos.

CAIXA POSTAL 534 — ADRES TELEGRAFICZNY ZILLO — CAIXA POSTAL 381

Dnia 16-go — Amar, Soffrer e Vencer —
Z MARY ASOR I GILBERT ROLAND

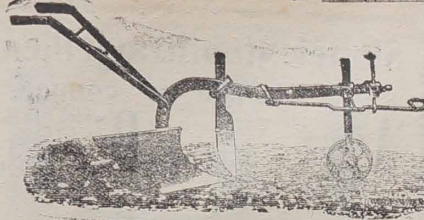
W piątek 17-go Sierpnia — REPUBLICA i AMERICA
O Cumulo do Bom Humor Irreverente
Komedja bardzo ładna. Jedna sierota została opuszczona. —
Sztuka nadzwyczajna.

W Sobotę 18-go Sierpnia — REPUBLICA i AMERICA
Tratos a Bola
First National Pictures, z Anue Qu. Nilson i Babe Ruth

W niedzielę REPUBLICA o godz. 7.30
Um Homen Forte Super produkcja programu Serrador w 6 aktach. — Sztuka wspaniała.

W niedzielę AMERICA o 7.30 1 akt.

W niedzielę MATINÉE o 1.30 — REPUBLICA
RONI Actualidades, 1 akt, sztuka naturalna — METRO NEVES 31 nowość w 1 akcie. OME BOA VIDA w 2 aktach. — INSTITUTO DA BELZEZA programu Serrador — OLHOS DE SATANAZ z Stuart Holmes. — TRATOS A BOLA sztuka z Anue Om Nilson. — AMAR, SOFFRER, VENCER, wspaniała produkcja Firsta z Mary Asor i Gilbert Rowland.

Koloniści! Przed zakupem przyrządów rolniczych powinniście szukać najpierw specjalnego wogóle gdzie jest wielki w nich wybór. Abyście nie stracili ani na czasie ani w pieniądzu, udajcie się do składu:

CASA HACKRADDT, CURITYBA
RUA 15 DE NOVENBRO N 96 - Caixa p. 420

Najwyborowsze piwo obecnego sezonu jest bezsprzecznie

„Bock Jasne” i „Bock Ciemne”

Z browaru tutejszego

ATLANTICA

Telef. 348 i 454. — Curitiba — Av. Ignassú N 9-21.

Chiny.

Wojna domowa w tym olbrzymim kraju się skończyła, kraj się zjednoczył i chce się złączyć zupełnie w jedno państwo pod względem monety, handlu, przemysłu, cel, układów z innymi państwami, jednego pieniądza i t. d. Komunistów czyli bolszewizm, zaszczerpiony tu przez delegata z Moskwy Borodina wypięciono doświadczenie a komunistów poprostu wymordowano. Uwolniony się od tej trucizny europejskiej. Chiny chcą się zjednoczyć i Stany Zjednoczoney z góry się na to zgadzają a nawet będą Chinom pomagały, żeby zaszczerpać Japonię na dalekim Wschodzie. Natomiast Japonia

niechętnie patrzy na to zjednoczenie olbrzymich, bo 450 milionowych Chin i postanowienia nie dopuścić do połączenia się Mandżurji ze zjednoczonymi Chinami; buntuje więc syna generała Changsolina w Mandżurji, przesyła tam swoje wojska i gotowa nawet z bronią w rękę bronić sfery swych interesów w Mandżurji, zdobytych niegdyś na Rosji w roku 1905 - 06. Zresztą przedłużona Japonia potrzebuje dla kolonizacji ziemi w mało zaludnionej Mandżurji. Wogóle położenie polityczne naprężyło się znowu w Chinach, w których o wpływy ubiegają się i Japonia i Stany Zjednoczoney północnej Ameryki.

Kto chce sobie zamówić Ludlu zmienić adres niech się spieszy, bo będziemy wnet drukować nowe adresy

Najlepsze nasiona dostad m. zw. tylko w **POLSKIM SKŁADZIE Nasion** Witold Zagłowski Travessa Zacharias N 5. — Curitiba.

UWAGA POLACY! Chcecie otrzymać dobrą poradę lekarską lub lekarstwa najlepsze tak krajowe jak zagraniczne udajcie się do apteki „Stellfeld, Pr. Ca Tiradentes N 54, gdzie możecie kupić lekarstwa bardzo tanio i rozmówić się po polsku z osobą przeznaczoną do usług polskom. Przygotowuje się lekarstwa jak najszybciej.

RESTAURACJA - BAR
Rua São Francisco 55 Curitiba
Zawsze najlepsza kawa, rano ciastka i świeży szops i inne napoje najczulsze i zagrzmione.
W nadziei, że Szanowni Rodacy żyć i wyczuć popierać będą moją filję, którą niedawno założyłem
Zostaję z poważaniem **JAN KUBIS**
Główny mój skład znajduje się w ABRANCHES niedaleko kościoła na terenie Terra im. Władysława Jagiełły, z którym zawsze najczulszynie współpracuję.

Fluxo Sedatina

usuwa bóle i bólesci przy wzdzieleniu moczni także u kobiet w stanie odmiennym i w ciągu dwóch godzin.
Fluxo Sedatina leczy szybko i skutecznie wszystkie choroby kobiece.
Fluxo Sedatina ująją z dohrym skutkiem w zastalych położeniach i domach zdrowia.
Dostawne przez Urząd Zdrowia N. D. z S. P. pod N. 67-23-5 1915

ADWOKACI

Prof. Dr. Fr. R. de Azevedo Macedo
Dr. James Portugal Macedo
Dr. Jan Grabski
Praça Tiradentes N 52
nad Księgarnią, CURITYBA.

Spieszcie się!

Okazja nadzwyczajna. Likwiduje się 20,000 (dwadzieścia) tysięcy tuzów (lougas) przy Avenida Luiz Xavier N 16. —
Talerze, filizanki, czajniki do kawy i herbaty, naczynia-kompotowa, różna sorty do kawy i herbaty, szklanki, różnego rodzaju szkła, likwiduje się po cenach niesłychanie niskiej.

Jaka linja okrętową jeździć do Polski? — Tylko „Chargeurs Reunis” i „Sud Atlantique”
Dlaczego? Bo tanio, szybko, luksusowo i wygodnie.

Podczas od dnia 9 go września stała komunikacja z polskim portem Gdnia **pięcioma polskimi statkami, pod polską flagą „KRAKUS” i „SWIATOWID”.** Kompanja podejmuje się sprzedaży biletów bezpośrednio do każdego miasta w Polsce i odwrotnie bilety chamedy z Polski do Brazylji

PRZEDSTAWICIEL NA PARANE; P. TEOFIL G. VIDAL
RUA SÃO FRANCISCO N. 60.

Podagenci i t. d. — Na okręcie **TEÓMACZ POLSKI**. — Opieką nad kobietami i dziećmi i t. d. **AGENCI FIRM:**

- Ladislau Burkowski, **Ponta Grossa** — Parana — Praça Barão de Guaruna N 4 — Caixa postal 174.
- João Szklaniarz — **Prudentopolis** — Parana — Praça 15 de Novembro 4.
- Albin Piotrowski — **Ivany** — Parana.
- Ludovic Hawryluk — **Iraty** — Parana.
- Stanislaw Głuszczyński — **Marechal Mallet** — Parana.
- João Zawadzki & Cia — **Fluviopolis** — Parana.
- Wł. Kępczak — **Rio Claro** — Parana.
- Kółko Rolnicze, adres Ks. Zdzisława — **São Mathous Parana**
- Francisco Pasternak — **Itayopolis** — Alto Paraguassu — Estado Santa Catharina.

Klinika Chirurgiczna

przy ulicy 7 de Setembro N. 69, narożnik ulicy Bateliffa —
Telefon N. 445.
Chorych zamieszkojących przyjmują się na stały pobyt. Nowy aparat Roelgensa (taio - X). Specjalność: choroby chirurgiczne, kobiece i dróg moczowych.
Dr. Antoni Rydygier

VANADIOL Grande Tonico Phosphatado

Co dzień wydają się recepty na to lekarstwo medycy Brazylji, Argentary, mianowicie profesorowie: Dr. Miguel Cona, Austrologi, Juliano Moreira, Rocha Lima, Rubião Malta, Dr. Diego Garcia, Dr. Walter Seng, Dr. Esc. Sautava akoteż i inni lekarze.

ta nie powiodła, to tylko szeregowe lasce Pana Boga przypisać należy. Zaraz pierwszej noocy Agnieszka przenosiła swoje łóżko do komory, aby pilnować bliżej skarbów Wojciechowych. Chłopcu kazano spać w stodole, a Burek pies obiegał dom zewnątrz. Przed północą zaczął Burek gwałtownie naszczekiwać, ale uderzony, jak się zdaje, silnie kłębem, żałostnie skomiał i uciekł. Chłopiec nie spał, gdyż jak sam wyznawał, bał się zasnąć i strasznie mu się śniło, w stodole spać wydawało. Po kilku chwilach słyszy dobywanie się do drzwi chałupy Wojciechowej. Nie śmiał się odezwać z obawy, aby go nie uśmiercono, lecz się z zapala zasnął na bokso, i tylnymi przemykającą się wrotami, dobiegł do Łukaszczyńskiego domu i tam wstrząsnął pobudził. Odważył się parok Łukasza pochwylić drag i, nie czekając na leźniejszą pomoc, sam się w koszuli i boszo do walki z rozbójnikami gotował. Chłopak, dygocąc ze strachu, nie śmie iść za nim, ale czeka na Łukasza, a może i na większą liczbę sąsiadów.

zed, ani się ruszyć nie mogła. Łukaszczyński z pomocą sąsiadów przeniósł babine do izby, położono ją w łóżko, trzeźwiono wodą, rozolerano, aż przecie powrócił do życia. Wówczas dopiero rzewnie płakał poczęła, dziękując Łukaszczyński za ratunek, i opowiadała, iż trzech rozbójców, odwalwszy drzwi od komory, pochwylił ją krzyżując, i pierś przycisnąwszy kolanem, dusił ją, pości przelaj, gdy jeden rzekł: „Nie zabijajcie babkę, tylko jej gęba każeśmy, aby nie wrzeszczała”. Wówczas też poduszkę na nią położył i bocznie przewrócił.

Także było opowiadanie Łukaszczyńskiego, gdy wróciłszy do domu, stanął nad lożem chorej Agnieszki. Żośka, rzuciwszy się w objęcia swojej przybranej matki, rzewnie nad nią płakała i dopytywała się o najmniejsze szczegóły, tyżące się jej zdrawia. Agnieszka pocieszała ją, iż więcej doznała strachu jak bólu; że jutro wstanie, i że ma nadzieję już za parę dni zupełnie się wyleczyć. Wojciech przeproszał ją i obiecał się serdecznie nią zajmować; a z Łukaszczyńskim się starzy uścisnęli jak dwaj dobrzy sąsiadzi, i usiedli do dłuższej o tem wypadku rozmowy.

Czy też nie miarkulcie — zapyta Wojciech — którzy mogli być ci złodzieje? Przecież ja tu we wsi takich nie miałem; i jeśli przyszli, to zapewne z ograniczy.

— Ej, mój Wojciechu — odpowie Łukaszczyński — mnie się przedajże, że to wsiowci, i nie ledwobym nie zgadł, którzy oni są.

— Na kogóżbyście mieli posądzenie? — zapyta Wojciech.

— Najprzedzieja na Piotrowego syna, i na Stacha fornalca, to musiał być starszy między nimi, ale go nie bismem wymienił, bo przedzie gospodarz.

— Może o Kubie myślicie? — rzecze Wojciech.

— A o kimżeby innym — odpowie Łukaszczyński — jak nie o nim?

— Nie mógł być ani Piotrowski, ani Stach — przerwie Wojciech, — bom ich obydwoh widział na odpuszcze w ich obydwoh widział na zabrali znan Kalwarji; a Stach na musiał go sołtys darami do urzędni, bo przedzie chałupę, żąda, że poddał Agnieszki chałupę.

A wigo oni nie byli.

— A kiedyżeście ich widzieli? — zapyta Łukaszczyński — i w który dzień?

nie mamy zadosęć, ani pola, ani pastwisk. Chcieliśmy wszystko zagarnąć, wszystko posiadac, choćby nawet to posiadanie utraci duszy okupić nam wypadło. A przecież na tamten świat tylko dóbr nie zabierzesz, i musimy stanąć przed Bogiem bez żadnego dorobku w pieniądzech lub ziemi, ale z dorobkiem onóich chrześcijańskich. Kapłan w swoim kazaniu stawiał na wzór żywot p. b. świętej Panny, a przebiegłszy Jej życie, zapytał: Kto upatrzy w niej najmniejszą skazę chciwości, zadróśdli, lakomstwa, pychy i zawisti? Przebaczyła nawet katon syna swojego, przebaczyła potwarze i obelgi na nią przez żydów miotane, i jednego tylko pragnęła, abożby słowo Zbawiciela, meka Jego, i śmierć, wyszły na zbawienie wszystkich, i aby ta meka stała się z grzechu wykupem i potędaniem między człowiekiem upadłym a Bogiem. Kochała ona Boga w Synu swoim, a wszystkich ludzi przez Syna, i przeprosiła się, polączyć ze Słowem wiekusiłam, którego była Matka wedła ciała, a córka wedła ducha. Zycie jej było ciągłem gotowa niem się na chwilę ostateczną skonu, a skon był przygotowaniem do chwalebniejszego wniebowzięcia.

Każdy więc, który na tem odpuszc przychodzi, powinien sobie mocno postanowić, aby życie Jego poczuwa i według praw Bożych urzędować, było dla glem gotowaniem się do chwili skonu, również jak i do chwili sadu ostatecznego, karę ludzkiego wyroku, i wzięcia się do życia z stuchających wzięt słowa do serca. Śmierć z jej okropnościami, ale też i z jej nadszłości szczęśliwego przez wieki żywota, stanęła każdemu przed oczami. Niejedyn równożwał w swem sumieniu, co lepsza? czy krzywdza bliźniego, która chciwość wzbogaca; ale wieczną karę za sobą poląc, czy też mierzona, a nawet lubo szczęścia w wieczności płaci. Niejednemu przyszyło na myśl owe „pastwiska i lasy dworskie, któreby się w złozi wierze chciało dla gromady pozyskać, i o które się tyle prób i skarg pisze, a tyłu falszami popiera, a które przecie złożona na ziemi, wówczas, kiedy człowiek pójdzie do grobu, a stanął przed sad Boży, i od sadu Bożego na siebie się odpuśc, jezozero pojedyńczo nadchodził, a łączyl się do kompanji wła-

piekła skazanym będzie... Te wszystkie myśli snuły się jedne po drugich przez głowy pielgrzymów, a niespokoiły sumienia. „Śmierć, skonanie, sądz: wielkie to wyrazy i wielkie ich znaczenie! Człowiek dzisiaj żyje, bawi się, pije, używa, kłóci się, prawiuje, wgrzywa, posiada i krzywdzi ludzka się wypasa, a tu za chwilę ścisnąją go śmiertelne dreszczce... zmzysy się mieszają... zimny mróz ciała przechodzi... kuroz nogi i ręce o lamie... ciało się wypręża... dech ustaje... oczy w słup stanęły... wargi sinieją... i już trup! Już go z izby wyrzucą, aby w domu nie cuchnął... O! go go kochali i całowali po rękach, zbliżają się do niego ze wstremem i kafa go ozemprzej grzebać... O! którzy się mu kłaniali, podniebiali, siłaś ali hołdy, a często kłaniewie podnosili w stawie, i inny już o nim są wydają i przyzwole innu już o nim są wydają i przyzwole i kończy na ziemi, a zaczyna się dopiero nad ziemią... w niebia! gdzie ocala i pokorna zasługa, czyste i niepokalane życie podniesionem jest do chwały, a pycha, zadróśdli, lakomstwo i rozpusta wpada w poniżenie i skazane na zagładę.

Po kazoniu pielgrzymi szli znowu do innych kapliczek przez zrozek Jordan, na której wążki jest mostek. Natłok ludu ponosił się na nim nie mógł, dla tego wielu ośmiących się gwałtownie, dla tego powpadało. Ale iż rzeczka była płytka i przelewała się po okrągłych kamyczkach, przeło prócz guzów, na inny szwank nie byli narażeni. Zosia i Jagusia pilnowały się Wojciecha, a raczej on o nich troskliwie miał staranie. Wreszcie obeszli wszystkie stacje, drożki i kapliczki, wracali kompanie przed klasztor i znowu obłąki podwór, w zrozek wielu ośmiących się gwałtownie, oraz łasek rzeź i wgrózała kłaczostwa. Tam kompanie zabrane w kółko, uścisnęli i wazył się ptańci, chustek, kobielek lub koszyków wydobylali żywność i nią się posilali. Jagusia nie bardzo obfito miała zapasy, więc jej Żośka ze swego udziela, dleszają się, że jej Bóg pastyczył i o które się tyle prób i skarg pisze, a tyłu falszami popiera, a które przecie złożona na ziemi, wówczas, kiedy człowiek pójdzie do grobu, a stanął przed sad Boży, i od sadu Bożego na siebie się odpuśc, jezozero pojedyńczo nadchodził, a łączyl się do kompanji wła-

Cosulich Line Trieste

Okrety odchodzą z Santos:

DO EUROPY: 14 go Sierpnia
 »Harta Washington«
 »Atlanta« 5-go Września

DO BUENOS AIRES 16 go Sierpnia
 »Harta Washington«
 »Atlanta« 26 go Września

Szykarty z Europy: Znakomicie urządzone pośrednictwo w zamówieniach szkart z głównych miast Europy, szczególnie z Polski. Okrety odchodzą z Triestu.

Główni agenci: **Societade Anonima Martinelli** — S. Paulo: Rua 15 de Novembro 85 — Santos: Rua 15 de Novembro 34. Proście o Informacje: **JOÃO NOCITI** Caixa Postal 248 — Rua Marechal Dendoro 63 — Curitiba

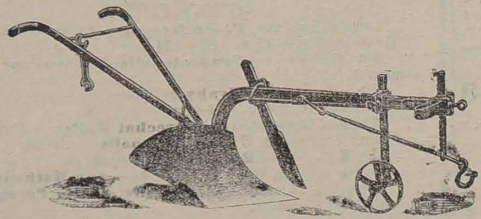
leczy reumatyzm, bóle plersiowe, bóle zębów, uszu, nerwalgie, kolki, świeże rany i t. p.

Uwaga: Przy zakupnie lekarstwa BALSAMO SANTA HELENA trzeba zwrócić uwagę na to, aby używać tego lekarstwa; lekarstwa bowiem tego nie zaywa się przez picie tylko przez nacieranie.

BALSAMO SANTA HELENA jest do nabycia we wszystkich aptekach

BALSAMO SANTA HELENA jest do nabycia we wszystkich aptekach

Każdy Kolonista chceć mieć dobre plugi nie powinien ich kupować gdzieś tylko szukać ich w składzie jak w **CASA METAL**

CURITYBA, Rua 15 de Novembro 44 — Caixa Postal 140 **Jose Hauer Junior & Cia.** gdzie są plugi stalowe, tanie i gwarantowane.

Polska fabryka Makaronu i Kawy **São Miguel** Gontarski & Cia. Curitiba — Rua Iguaçu N 245 — Paraná Telefon 489 — Caixa postal 278 Poleca Rodakom swoje wyroby w najlepszym gatunku.

Dr. CARLOS MORRERA, Lekarz. Specjalnie leczy oczy, uszy, nos i gardło. — Konsultorium: Pharmacia Corriêta Rua Marechal Floriano N 92 od godziny 3-ciej do 5-tej. Telefon 482. — Receptacja: Rua Visconde de Nazar 85 — Telefon 388

JACEK DROMLEWICZ Lekarz-Dentysta. Zęby sztuczne z podniebieniem i bez podniebienia w złocie i kruszcu. Flakobranie, wyjmowanie zębów bez bólu Robota pierwszorządna i tanja. Curitiba — Rua Riachuelo N 8

światych parafii. Między nimi był i syn owego złego Piotra, który jednak nie włożył się do kółka swojej wsi, ale się do sąsiedniej parafii przyłączył, a rko szczyście luzem najczęściej oboch. Pokazał się też na chwilę Siach, ów formal dworski, na którego padłe podejrzanie, iż dom Agnieszki podpalił, lecz w tłumie zniknął. W innej chwili byłby go Wojciech przywitał twarzą i ostrą przymówką, ale na świetle miejsca i po spowiedzi przytulił w sobie obrażenie. Tak legednymi wszakże nie byli zandami, mając bowiem dokładny jego opis, odszuli go w szynkownej izbie. Iż arzeu w kaidnadh odprowadzili. Wszakże nie on sam z odpustu possed de arzeu, bo wiele włóczęgów i dzia-dków którzy przyswili w celu kradzieży i lupieżstwa, upolewali przeczorni zandami i do kozy zwiędli. Między nimi był jeden młody ubogi, który niemiowce udawał. Krzyzał on i ryzał, a migami wakszarył, iż mowy jest pozbawionym. Góral się litował i chętnie znośli mu jałmużnę, ale gdy jeden miedzy góral miał w kieszeni razem z grajca-rami guzik mostięzny, przeto wyjął go zaumyślnie, zamiast grajca-r i daje niemiowce. Ten rozgniewany rzuca go na droge, i zapomniawszy, iż uduka niemiowce, powiada w złości: «Guzika nie potrzebuję!» Góral to slyszy, zwoluje gospodarzy, i przytrzymują fałszywego niemiowce, który znowu swoje udanie tak dobrze odgrywa, iż go puszczają, wznawiając w góralika, który mu dał jałmużnę, iż się musiał przyznać, iż błędnego niemiowca, a tem samem kadek, zarzućm fałszu obciążył. Młody góral w końcu własnym uszom nie dowierza-ją i zwapiwazy o tem co widział i slyszal, sam się cofa i spieszy posadzenie wynagrodzić niemiowce jałmużna, gdy zandami mniej dobru duszni, a znanocy, odrzuci wyliczyli niemiowce, ciagnąc go do arzeu, gdyż wolał na cale gardło: «Jezus Marija i zandamów się prosil, a do ludu żalownie się odzywał; ale po-mimo tego poprowadzonym został do arzeu, jako oszust naduzywający mi-łosiardzia ludzkiego.

Rożmalitych ubogich, a razem przy-sposobienych dzia-dów i włóczęgów do szcziści set narachować tam było moż-na, a wrzek i plisk i natretna prosba, oraz łakoma natarczywość była tak wiel-ka, że lituch wrodzonych przytępiła w

sercach, i najmilosierniejszy ze szgorze-niem miał tych obłudników, używają-cych świętychch wożwad i najpo-bożniejszych wrzykników, aby grosz wyłudził. Do tego mieśiala się zardzo-śka między zbrakami kłótnia i prze-kleństwa, która się często bijatyka ko-ńczyły, i zaledwie wdaćm się zandar-żom weiszonemi być mogli. Wojciech szgorzony mawil do Zosi: «Jak co te szady, to na kazanie nie przyobudzani na odpust, tylko na lajdactwo».

Nie mniej natętrawai byli pre-kupnie, którzy strzeżyli swój towar w sposób tak obrażający i z tak małym uszanowaniem miejsca i świętych obrę-dów, że kto rzeczywiście przyszedł w celu pobożności, omijał zdnaka kramy, bo się gorzył i radby był za przyka-dom Chrystusa powrozami rozpedzić to czeredę. Szczęśliwiej też kramarze za-stawiali sieci na poczekanych górali, któ-rych każda świętosc nesł, i dlatego na nich wolał: «Oto macie tu gazdo, Maiko Bolesny i szlony obzarak na ścianie; ma-łowany, polczanar, poświęcony i w czer-wonych ramkach. Albo wiescie ten obraz-ek Maiki Boskiej karmięcej z mia-stezka Belleum, gdzie się Pan Jezus narodził». Pierakarz znowu przeczra-ził krzyzał, że za duzka (6 groszy) ma huzara na koniu, albo panienkę z piernika z podparciem bokami, albo dziecko w powicu, albo placuszki pier-nikowe, cukram na bialo lub czerwono polewane. Słowem, wszyscy razem krzy-żacy, ciagnu, następują i nul się ich na-tarzycwości obronił, ani wywinął z si-łki niepodobna. To wszystko nie podo-bało się Wojciechowi, bo choćdł nie było mu to oboe, nawet we własnej wsi widywał podobne rzeczy na kierzmasz, przeczłł tak był przejęty pobożnością, która go święte miejsce natęchło i tak miał na pamięci wielkie prawdy, które na kazaniach slyszal, iż ten rodzaj prze-życiela wprost był przeciwny jego uspo-sobieniu duszy. Wrzeszcie prawdziwy rolnik rzadko bywa przemyślowym i wieśnik do gwaru przewyższal się nie może. Gdy więc poczęły nasz chlop widzieć się obozymy tu zgraja kłania-jący i pieszacych dzia-dów i ciagnu kle-koacych prekupniów, zdawało mu się, że jest w przedzielnku piekła i ocom-przedził chłuił do kościelna uciekał. Zo-sia jednak i Jagusia mniwło lo razilo. Młode i ciekawe, przyszytowały się z

Leilão — LICYTACJA. Każdego wieczora moims nabyć na tej licytacji naczyania kuchenne, szklanki, materjaly kaszmierowe, parasole, płót-na, obuwie, bielizna, zegarki, ubrania gotowe i t. p. — Korzystajcie z okazji. **João Pedro Curial** spojajny li-cytator, Biuro i skład: Avenida Luiz Xavier N 16.

Księgarnia Przybory kancelaryjne i szkolne. Dewocjonalja i przybory kościelne. **C. E. SCHULZ & Cia.** Dawniej Cesar Schulz Rua Barão Setro Anal 66-72 (dawnie 12-14) Curitiba Tel. 1150

DRUKARNIA, INTROIGATORNIA, PAPIERNA FABRYKA PIECZECI GUMOWYCH I KSIĄG HANDLOWYCH.

Casa Leal gdzie dawniej mieściła się CASA OITO.

Praca Tiradentes 8 — Curitiba Nowa i nadzwyczajna zniżka w ce-nach naszych materjaly: »Xadrez«, zofru, brim, płótna bawelniowego, płótna fan-łazi, jedwabu, trikolony, rezników, szkarpietek i t. d. a to z powodu tego, że nasz główny stiađ (matrja) wnet zamkniemy. Ceny niesłychanie niskie.

Płótno estampado metr	1500
Płótno w kratki dobre, metr	800
Płótno w kratki Japo, metr	1900
Płótno w kratki szpalsz, metr	1800
Brim, metr od	1500
Płótno bawelniowe, sztuka 10 me-trow	9500

KORZYSTAJCIE Z TEJ OKAZJI

Nawozy Sztuczne - PARANA. na podstawie rozbiaru chemicznego uz-aszo za najlepsze w jakiejkolwiek ziemi.

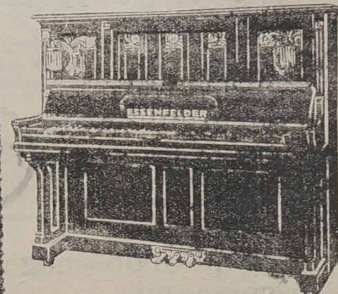
Siađ w **CASA - VERMELHA** Rua Sete de Maio 15 — Curitiba. Fabryka w **SAO LOURENÇO** przy drodze **Assangy — Curitiba**

Skutek Stabilizacji Pieniężnej

Zniżka w cenach.

A wysok. 132 cm. 7 oktaw 3 pedały 3:700\$
 klaw. pokryte kość. słoniowa.

B wysok. 132 cm. 7 1/3 oktaw 3 pedały 4:000\$
 klaw. pokryte kość. słoniowa

Ze względu na u-stalony kurs pie-niężny, trzymając się ściśle kosztów produkcji, możemy co do jakości wyro-bów, zaoferować publiczności naszej wprost wspaniale pianina, bardzo do-brego gatunku po najniższych cenach od najtańszych pia-nin zagranicznych

SPRZEDAJEMY PIANINA TAKŻE NA SPŁATY. **F. Essenfelder & Comp.** Fabrykanci pianinów. CURITYBA — Sala wystawy: Rua 15 de Novembro N 108

UWAGA! **RESTAURACJA** Depósito Atlantica Rua Mar. Floriano Peixoto N 83 **róg Praça Carlos Gomes** Smaczne obiady i kolacje, ciepłe obiady według życzenia klientów. Co dnia pierwszorzędnie pieczywo. Zawsze świeży sałis Atlantica.

Badanie darmo. Wyrabia się okulary po cenach niesłychanie niskich. **Roberto Raeder** Rua 15 de Novembro N 77 Curitiba

João Pedro Curial Leiloeiro Oficial Matriculado em M. M. Junta Commercial do Estado e com Depo-sito no Thezouro. Przyjmuję przedmioty i rzeczy ruchome i inwentaryz ni-ruchomy na sprzedaż przez licytacja. **Leilão.** Mo zawsze na składiście szklia, maszyn do szycia, różne narzędzia, kasz-mir, ubrania gotowe i duzo innych rzeczy. — Biuro i siađ: Avenida Luiz Xavier 16 — Curitiba.

RESTAURACJA. Smaczne obiady i kolacje, ciepłe obiady i zina-ty według życzenia klientów. Szurako najlepiej przygotowane, w dwóch napoje krajowe i zagraniczne. Zawsze świeży sałis Atlantica. **Travessa Zacharias N. 11** różnik — Curitiba.